

180083^๑

ปฏิญญา เสนะวีณ : ปัญหาและแนวทางการให้ความคุ้มครองสิทธิบัตรยาภายใต้กรอบทางกฎหมายขององค์การการค้าโลก: ศึกษากรณีการเข้าถึงยาต้านไวรัสเอดส์ (PROBLEMS AND PROSPECTS CONCERNING THE PROTECTION OF DRUG PATENTS UNDER THE LEGAL FRAMEWORKS OF THE WORLD TRADE ORGANIZATION: ACCESS TO ANTIRETROVIRAL MEDICINE (ARV) AS A CASE STUDY) อ.ที่ปรึกษา: ศ. วิทิต มั่นตาภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: รศ. อรพวรรณ พนัสพัฒนา, 137 หน้า. ISBN 974-14-2196-6.

การวิจัยครั้มนี้มุ่งเน้นเพื่อศึกษาถึงปัญหาและแนวทางการให้ความคุ้มครองสิทธิบัตรยาภายใต้กรอบทางกฎหมายขององค์การการค้าโลก อันได้แก่ ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า ("ความตกลงทริปส์") โดยศึกษาถึงกรณีผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวีได้รับการรักษาด้วยยาต้านไวรัสเอดส์ที่ได้รับความคุ้มครองสิทธิบัตรโดยอาศัยการใช้ข้อยึดหยุ่นตามความตกลงทริปส์ อันได้แก่ มาตรการบังคับใช้สิทธิ (Compulsory Licensing) และมาตรการนำเข้าซ้อน (Parallel Import) ที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้นยังไม่อาจทำให้เกิดการเข้าถึงยาต้านไวรัสเอดส์ได้อย่างเพียงพอ

ผลการวิจัยพบว่า การที่ประเทศไทยสามารถเข้าถึงยาต้านไวรัสเอดส์ได้อย่างเพียงพอ เกิดจากประเทศเหล่านั้นประสบปัญหาจาก 1. การบังคับใช้บทบัญญัติที่เป็นข้อยึดหยุ่นต่อการให้ความคุ้มครองสิทธิบัตรยาตามความตกลงทริปส์ 2. ปัญหาการให้ความคุ้มครองแก่การใช้ใหม่ 3. ปัญหาจากการดำเนินคดีทางศาลของบริษัทยาต่อการใช้มาตราการบังคับใช้สิทธิในประเทศไทยกำลังพัฒนา จึงทำให้จำเป็นต้องใช้มาตรการและแนวทางอื่นๆ อาทิ มาตราการจำกัดการใช้ใหม่, การให้ความคุ้มครองข้อสนับสนุนที่ไม่เปิดเผย, การตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตร ซึ่งรวมถึงแนวความคิดให้ยาเป็นสมบัติสาธารณะเพื่อลดการผูกขาด และแนวความคิดเศรษฐศาสตร์การเมืองเพื่อให้เกิดความสมดุลต่อการให้ความคุ้มครองสิทธิบัตร ซึ่งทั้งแนวทางการเข้าถึงยาต้านไวรัสเอดส์ภายใต้หลักสิทธิมนุษยชนเพื่อช่วยให้เกิดการเข้าถึงยาต้านไวรัสเอดส์ได้มากขึ้น

180083

4586089734: MAJOR LAWS

KEY WORD: DRUG PATENTS/ TRIPS AGREEMENT/ COMPULSORY LICENSING

PATINYA SENAVEENIN: PROBLEMS AND PROSPECTS CONCERNING THE PROTECTION OF DRUG PATENTS UNDER THE LEGAL FRAMEWORKS OF THE WORLD TRADE ORGANIZATION: ACCESS TO ANTIRETROVIRAL MEDICINE (ARV) AS A CASE STUDY. THESIS ADVISOR: PROF. VITIT MUNTARBHORN, THESIS COADVISOR: ASSOC. PROF. ORAPHUN PANUSPATTANA, 137 pp. ISBN: 974-14-2196-6.

This research aims to study problems and prospects concerning the protection of drug patents under the legal frameworks of the World Trade Organization ("WTO"), i.e. Agreement on Trade-Related Aspects of International Property Rights (TRIPS Agreement), which study the case of the HIV patients are treated by patented Antiretroviral medicines (ARV) through usage of flexibilities under the TRIPS Agreement, i.e. Compulsory Licensing and Parallel Import measures. With these measures, however, HIV patients are still not unable to access the ARV sufficiently.

The research has found that a primary reason the WTO Members are unable to access the ARV is that the WTO Members are faced with problems of 1. Usage of flexibilities to the protection of drug patents under the TRIPS Agreement, 2. Limitation of New Use, 3. Requirements of patent protection under FTA, and 4. Proceeding litigation against the issuance of compulsory licenses by the developing countries. Therefore, it is necessary to have other measures provide sufficient to access to ARV, such as measures to limit the new used of expired drug patent, data protection, examination process together with trend of drug protection as public goods to reduce a monopoly and trends of Political Economy theory in order to balance the need for patent protection with human rights.